

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 1 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף: 1.04.2006	הנדון: דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

1. כללי

שירותי הסומכות הינם חלק אינטגרלי של תוכנית השיקום של אנשים הסובלים מנכות נפשית החיים בקהילה, שועדת השיקום המחוזית קבעה כי הם זקוקים לסומך. השירות ישמש את המשתקמים, שאינם יכולים להתמודד תפקודית בכוחות עצמם בקהילה, ושזקוקים לתמיכה, לליווי, לעזרה מעשית וללמידת תפקוד מעשי בתחומי חיים שונים. בד"כ השרות ינתן בבית מגוריו של המשתקם.

2. מטרה

להגדיר הליך מסודר הכולל הנחיות ודרישות להפעלת שירותי סומכות למשתקמים הסובלים מנכות נפשית החיים בקהילה, אשר שילובם האופטימלי בחברה, מחייב עזרה של עובד סמך.

3. אחריות

- 3.1 אחריות כוללת ליישום נוהל זה חלה על הממונה על שירותי השיקום בקהילה בשירותי ברה"נ או מי שהוסמך על-ידו.
- 3.2 הפסיכיאטר המחוזי אחראי ליישום הנוהל במחוזו, בפקוחו ובתאומו של רופא המחוז.
- 3.3 האחריות לביצוע סוגי השירות השונים תהיה בהתאם לרשום בנוהל זה, פרק השיטה.

4. אזכורים

- 4.1 פקודת בריאות העם, 1940.
- 4.2 חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א, 1991
- 4.3 תקנות חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"ב, 1992.
- 4.4 חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התנש"ד, 1994.
- 4.5 חוק זכויות החולה, התשנ"ו, 1996.
- 4.6 חוק הנער (טיפול והשגחה) (תיקון מס' 11), התשנ"ה, 1995.
- 4.7 חוק שיקום נכי נפש בקהילה תשס"א.
- 4.8 חוזרים:
- 4.8.1 נוהלי בתי חולים פסיכיאטרים, התשנ"ה, 1995.
- 4.9 הנחיות ראש השירות.

נערך על-ידי: גב' בתיה לייזנר, דר' לכמן מקס, מר שרשבסקי יחיאל	אושר על-ידי: ראש שירותי בריאות הנפש
	דר' אלכסנדר גרינשפון
	חתימה

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס' 1	שירותי בריאות הנפש
דף 2 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

5. הגדרות

- 5.1 **המשרד** - משרד הבריאות.
- 5.2 **ראש שירותי בריאות הנפש** - ראש שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות, כמוגדר בחוק לטיפול בחולי נפש, התשנ"א, 1991.
- 5.3 **פסיכיאטר מחוזי** - פסיכיאטר בשירות המדינה, שהשר מינהו להיות פסיכיאטר מחוזי או סגן פסיכיאטר מחוזי לעניין חוק זה, ראה הגדרות, חוק לטיפול בחולי נפש, התשנ"א, 1991.
- 5.4 **אחראי** – הממונה על שירותי השיקום בקהילה בבריאות-הנפש, משרד הבריאות, או מי שהוסמך על ידו.
- 5.5 **רכז שיקום מחוזי** – עובד מקצועי, עובד מדינה, יו"ר ועדת שיקום אזורי ואחראי לשיקום באזור, בכפוף לפסיכיאטר המחוזי/אזורי.
- 5.6 **מנהל תוכנית שיקום** – ראה שירות לניהול תוכניות שיקומיות בקהילה מספר 88.001.
- 5.7 **שירותי סומכות** - שירותים במסגרת סל שיקום, המעניקים תמיכה, ליווי ועזרה למשתתפים עם מוגבלות נפשית החיים בקהילה. העזרה תינתן לאנשים המתקשים בתפקוד היומיומי להתארגנות טובה יותר במשק הבית, ולשיפור תפקוד בתחומים הבאים: טיפול בילדים, שימוש בתקציב, ארגון הקניות, תזונה נכונה, הכנת ארוחות, ניקיון וסדרי הבית, שמירה על ביגוד ורהוט כולל ליווי לקבלת טיפול רפואי.
- 5.8 **ספק השירותים** – גורם המפעיל שירות סומכות שיקומית בקהילה.
- 5.9 **רכז מקצועי** – אדם ממקצועות בריאות הנפש, שנבחר על-ידי ספק השירות לרכז, להנחות ולהדריך את עבודת הסומכים השיקומיים.
- 5.9 **סומך שיקומי** - אדם המלווה את המשתתף באופן אישי מנחה אותו לקראת חיים עצמאיים בביתו בתחומי החיים השונים, בהם זקוק האדם לליווי, תמיכה וסיוע. הסומך מופעל ע"י השירות ועובד למול מנהל תוכנית שיקום או המטפל העיקרי.
- 5.10 **משתתף** - אדם אשר הנכות על רקע נפשי צמצמה את יכולתו והזדמנויותיו להשתלב בחברה, הזקוק לליווי, והנחייה אינטנסיביים ואישיים בחיי הבית. על אדם זה, להיות שותף לבניית תוכנית הליווי ולהתמיד בה לאורך כל שלבי הפעלתה.
- 5.11 **הסכם/חוזה** - עם קבלת המשתתף למסגרת יערך הסכם בין המשתתף לסומך השיקומי, הכולל:
- 5.11.1 כללי התנהגות, שעות תעסוקה וימי תעסוקה, התחייבות למפגשים ועוד; וזאת למטרות טיפוליות בלבד (של לקיחת אחריות ורכישת עצמאות).
- 5.11.2 במקביל, ייחתם חוזה עבודה בין הסומך השיקומי ומנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי, תוך הבהרת כללי ההתנהגות והאתיקה המקצועית במפגש עם המשתתף.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 3 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

5.12 **תוכנית השיקום הפרטנית**- תוכנית השיקום הפרטנית הנקבעת על-ידי הסומך השיקומי והמשתקם, תוך תיאום עם מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי, הכוללת יעדים ומטרות וקובעת צעדי פעולה.

השירות יינתן בהיקף שעות שנקבע מראש על-פי תוכנית אישית, בהתאם לצורכי האדם ובהתאם לאישור ועדת השיקום האזורית. ראה נספח ב'

5.13 **הערכה תקופתית** - כל 3-6 חודשים (תלוי בתוכנית השיקום הפרטנית, או ברמת התקדמותו האישית של המשתקם, ע"פ החלטת מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי), תיערך שיחת הערכה תקופתית בין הסומך השיקומי, הרכז המקצועי של השירות, המשתקם ומנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי; לחידוש התוכנית השיקומית הפרטנית וקביעת יעדים חדשים.

6. חלות
ראו נוהל מס' 17.001, 17.002.

7. שיטה

7.1 כללי -

- 7.1.1 שירותי סומכות כוללים מרכיבים של למידה, עשייה והתנסות בינאישית, סביב פעילויות יזומות להגברת התפקוד היומיומי ושמירת על רצף החיים.
- 7.1.2 במידה והאדם התקדם, ישקול הסומך השיקומי, תוך תיאום עם הרכז המקצועי, מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי ועם האדם עצמו, הפחתה בתדירות ובזמן הפגישות, כשהמטרה הסופית היא שהאדם יהפוך להיות עצמאי, במידה אופטימלית.
- 7.1.3 במידה והאדם אינו מפיק תועלת מהתוכנית, ישקול הסומך השיקומי, בתיאום עם הגורמים הנ"ל, שינוי בתוכנית השיקום או הפסקתה.

7.2 מבנה השירות -

- 7.2.1 הסומכים מופעלים במסגרות שהוכרו כשירותי סומכות.
- 7.2.2 פעולת הסומכים מתואמת, מונחית ומדווחת למנהל תוכנית השיקום או למטפל העיקרי.
- 7.2.2 השירות יינתן כליווי אינטגרטיבי, ו/או כליווי בתחומים ספציפיים, מתוך רצף השיקום.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 4 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

- 7.2.4 הליווי יינתן פעמיים או יותר בשבוע עד 6 שעות שבועיות, לתקופה ממוצעת של בין ½ שנה לשנה. במידה ויש צורך ביותר משנה, על ועדת השיקום לתת אישור מיוחד להמשך.
- 7.2.5 לכל סומך לא יותר מ- 4 משתקמים בו-זמנית.

7.3 כוח אדם -

- 7.3.1 טבלת הרכב כוח אדם ודרישות התפקיד - ראה נספח א'.
- 7.3.2 עבודת הצוות -
- א. הסומך השיקומי יהיה שייך לצוות סומכים שיקומיים בפיקוח השירות בו הוא פועל.
- ב. תפקיד הרכז המקצועי של השירות לארגן, להנחות, להדריך ולפקח על עבודת הסומכים השיקומיים, שתחת פיקוחו.
- ג. תפקיד הסומך השיקומי לסייע למשתקם בתפקודי היומיום ולעבוד עם המשתקם לכיוון של העצמה של כוחותיו, בשאיפה להגיע לרמה אופטימלית של תפקוד עצמאי.
- ד. כל עבודת הסומך השיקומי מונחית ומאושרת על-ידי הרכז המקצועי בתיאום עם מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי.
- ה. צוות השירות יקיים ישיבות סדירות.
- ו. כל שירות המפעיל סומכים שיקומיים מחויב לתת שירותי הדרכה. לכל רכוז שירות לפחות פעם בשבועיים ולכל חונך שיקומי לפחות שעתיים בחודש (ראה טבלה). ניתן לשקול הדרכה קבוצתית של רכזים ע"י איש הדרכה בכיר ממקצועות בריאות הנפש, והדרכה קבוצתית לסומכים ע"י רכוז השירות המקצועי או איש מקצוע אחר ממקצועות בריאות הנפש.
- ז. הרכז המקצועי של השירות אחראי ליישום תוכנית השיקום המוסכמת ולביצוע השינויים הנדרשים בתוכנית, לאחר הערכה תקופתית של התוכנית.
- ח. מנהל תוכנית השיקום או המטפל העיקרי, ייפגש עם כל סומך שיקומי ו/או הרכז המקצועי באופן סדיר לשם עדכון ומעקב, לפחות פעם בחודש.
- ט. צוות הסומכים השיקומיים והרכזים המקצועיים של השירות יהיה מעורב במסגרות להעשרה ופיתוח מקצועי, כולל: כנסים, השתלמויות, ועוד.
- י. על הסומך השיקומי להופיע למפגשים בלבוש הולם, נקי ותקין.
- יא. ימים ושעות עבודה של הסומכים ירשמו, יתויקו וישמרו אצל הספק, במקום מוסכם בשירות, לצורך ביקורת לפחות למשך חמש שנים.
- יב. לרשות הסומך השיקומי יועמד טלפון ומספרי חירום.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 5 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

יג. בכל מקרה של היעדרות של הסומך השיקומי לתקופת זמן משמעותית (מעבר לשבועיים), על רכז השירות לדאוג לרצף בפעילות.

7.4 גורמים מפנים -

הפניית המשתקמים לועדת השיקום המחוזית תעשה ע"י גורם מקצועי ממשלתי, ציבורי או פרטי, או גורם המורשה לפעולה ע"י שירותי בריאות הנפש במשרד הבריאות. ועדת השיקום המחוזית תתן לכל מופנה את רשימת נותני השירות באזור. משרד הבריאות ישלם רק עבור השירותים, שהתשלום עבורם אושר על-ידי האחראי. מנהל השירות רשאי לקבל גם הפניות מגורמים אחרים, ובלבד שגורמים אלה יהיו אחראיים למימון המופנים, והאחראי אישר קבלתם.

7.5 כללי קבלה לשירות -

- 7.5.1 אדם הסובל מנכות נפשית החי בקהילה רשאי לפנות לקבלת סומך שיקומי, באמצעות גורם מקצועי הממלא טפסי הפניה לועדת השיקום המחוזית.
- 7.5.2 לא יתקבל אדם שאינו מראה נכונות לשיתוף פעולה.
- 7.5.3 לא יתקבל אדם שמקבל טיפול שיקומי במסגרות הדירור לסוגיהן.
- 7.5.4 ועדת השיקום המחוזית תחליט על הצורך בשירות סומכות והיקף השעות בשבוע.
- 7.5.5 הרכז המקצועי של השירות, בשיתוף עם מנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי, יקבע למשתקם את הסומך, באלו תחומים תינתן הסומכות ובאיזו אינטנסיביות בכל תחום.
- 7.5.6 התקבל משתקם, יהיו 3 החודשים הראשונים לשהייתו בתוכנית, תקופת ניסיון.
- 7.5.7 לפני כל התחלת תוכנית סומכות יש לוודא שנחתם חוזה בין השירות והמשתקם, או אפוטרופוסו, בדבר תנאי ההתקשרות. החוזה מיועד למטרות טיפוליות ולא משפטיות.

7.6 פעילות שוטפת -

- 7.6.1 הפעילות היומיומית השוטפת הינה באחריות הסומך והרכז המקצועי של השירות, בתיאום עם מנהל התוכנית השיקום או המטפל.
- 7.6.2 מטרת הפעילות היא מתן עזרה ותמיכה להתארגנות טובה יותר במשק הבית, ולשיפור תפקוד בתחומים הבאים: שימוש בתקציב, ארגון הקניות, תזונה נכונה, הכנת ארוחות, ניקיון וסדרי הבית, טיפול בילדים, שמירה על ביגוד ורהוט, ניצול שעות הפנאי ושימוש נכון במשאבים הקהילתיים כולל ליווי לקבלת טיפול רפואי. זאת על מנת לבסס כניסה לתהליך שיקומי ארוך טווח.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 6 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

- התוכנית תכלול קביעת מטרות לטווח ארוך ויעדים לטווח קצר.
- 7.6.3 תדירות המפגשים עם הסומך השיקומי תלויה בתפקוד העכשווי של המשתקם.
- 7.6.5 הליווי יהיה עד 6 שעות שבועיות ישירות עם המשתקם, ובנוסף לכך שעות הדרכה בהתאם לנספח ד' וחצי שעה רישום. יהיו בין 2-3 מפגשים בשבוע, אך ניתן לרכז מספר שעות מתוך השעות המוקצות לפעילויות מיוחדות. הליווי יותאם לצרכי המשתקם.
- 7.6.6 במקרים בהם הסומך הינו מתמודד או בן משפחה של אדם עם נכות נפשית הסומך יקבל בשנה הראשונה שעת הדרכה בכל שבוע.
- 7.6.7 תקופה ממוצעת של ליווי סומך שיקומי נעה בין חצי שנה לשנה, עם אפשרות לאישור מיוחד להארכה, ע"י ועדת השיקום.
- 7.6.8 אחת לתקופה של 3-6 חודשים, תיערך הערכה תקופתית בה תיבדק מידת התקדמותו של המשתקם ויחלט על יעדים חדשים. בהערכה יהיו שותפים הרכז המקצועי, הסומך השיקומי, המשתקם ומנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי.
- 7.7 **סיום התקשרות -**
- 7.7.1 כל החלטה על סיום התקשרות עם המשתקם תהיה בתיאום עם מנהל התוכנית השיקומית או המטפל העיקרי, הרכז המקצועי, הסומך השיקומי והמשתקם עצמו, ובמידת הצורך בשיתוף המשפחה או גורמים לא פורמליים אחרים בקהילה.
- 7.7.2 משתקם רשאי להכריז על סיום התקשרות מרצונו. על הסומך השיקומי לדווח לרכז המקצועי, למנהל התוכנית השיקומי או המטפל העיקרי על החלטת המשתקם.
- 7.7.3 קיימת אפשרות של סיום התקשרות כתוצאה מעזיבה של הסומך השיקומי, או החלטה אחרת של הרכז המקצועי בתיאום עם מנהל התוכנית השיקומי או המטפל העיקרי. במקרה זה על הרכז המקצועי לדאוג למצוא למשתקם סומך שיקומי מתאים אחר.
- 7.7.4 במידה ומצבו הבריאותי של המשתקם דורש אשפוז ארוך טווח (מעל 3 חודשים), יש להפסיק השירות לאחר החודש השלישי, עם אפשרות לחדשו
- לפני תאריך השחרור מבית החולים.
- 7.7.5 בעת סיום התקשרות מסיבה כלשהי ייכתב דו"ח, הכולל: תאריך הסיום, סיכום

חודש

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 7 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

התהליך, פירוט סיבת הסיום, המלצה להמשך.

7.8 רישום ודיווח -

- 7.8.1 הרכז המקצועי ידאג לקיומו של תיק אישי מעודכן לכל משתקם. התיק ישמר בארון נעול, במקום בו יוחלט בשירות. התיק יכלול:
- א. טופס הפנייה מועדת שיקום מחוזית, כולל: מידע רפואי רלוונטי, דו"ח סוציאלי, הערכה תפקודית והתנהגותית, נימוקי ההפנייה, פרטי מנהל התוכנית השיקומי או המטפל העיקרי.
  - ב. רישום ההחלטה על קבלה למסגרת השירות.
  - ג. העתק התוכנית האישית, כולל החוזים החתומים.
  - ד. סיכומי הערכות תקופתיות.
  - ה. דיווח על החרפה במצב הנפשי, הפיזי, הסוציאלי.
  - ו. דיווח על אירועים חריגים.
  - ז. דו"ח סיום התקשרות, כולל: סיכום התהליך, פירוט סיבת סיום התהליך, המלצה להמשך, הפנייה לגורמים רלוונטיים כולל העברת העתק הדו"ח.
- 7.8.2 על הרכז המקצועי לדאוג לניהול פנקס רישום המשתקמים ורישום מדויק של צוות הסומכים שתחת פיקוחו, ולוח פעילותם המפורט.
- 7.8.3 בשירות ימצא רישום מעודכן של כל המשתקמים, כל ההתקשרויות עם המשתקמים וסיום התקשרויות (כולל משתקמים שפנו להתקבל למסגרת אך לא התקבלו וסיבת הדחייה).
- 7.8.4 על הסומך השיקומי לערוך רישום שוטף של פעולותיו.
- 7.8.5 על הסומך השיקומי להכין דו"ח מעקב תקופתי ותוכנית שיקום פרטנית, שיוכל להציגו במפגשי ההערכה.
- 7.8.6 במידה והשירות מסתיים, על הסומך השיקומי להכין סיכום תהליך ההתקשרות עם המשתקם.
- 7.8.7 הסומך השיקומי ידווח מיידית טלפונית לרכז המקצועי, מנהל תוכנית שיקום או למטפל העיקרי, וזה ידווח לרכז השיקום האיזורי, על כל מקרה חריג, תאונה
- או מוות. דו"ח כתוב על פרטי האירוע יועבר לרכז השיקום האיזורי ויתויק בתיק המשתקם.
- 7.8.8 כל שירות ידאג להימצאותו של קובץ כללים, כולל:
- כללי קבלה, כללי סיום התקשרות, כללי דיווח, כללים לטיפול בהחמרה במצב ובאירועים חריגים, כללי שמירה על סודיות, כללי בטיחות וכללי אתיקה מקצועית בעבודה עם אנשים עם מוגבלות נפשית.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 8 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

7.9 בקרה ופיקוח -

7.9.1 האחראי וצוות הפיקוח רשאים לבקר בכל עת את עבודתו של צוות השירות, להתרשם מהשירות הניתן ולהעביר את הערותיהם.

7.9.2 הפיקוח יבדוק כמה תחומים, כגון :

מספר המשתקמים הנמצאים במסגרת השירות ; התאמה בין האוכלוסייה שהוגדרה לבין זו המקבלת שירות ; התאמה בין הסומך השיקומי והמשתקם ; הרמה המקצועית של השירות הניתן ; משך השירות הניתן והתאמתו לתוכנית השיקום, פיקוח כספי מפורט (כולל גובה התשלום לצוות) ועוד.

7.9.3 הרכז המקצועי של השירות יפיק דו"חות, שימשו את שירותי בריאות-הנפש באמצעות מפקחיהם כפי שיתבקש.

7.10 שמירת סודיות -

7.10.1 המידע אודות נפגעי הנפש בכל מסגרת שיקומית הינו חסוי. הרכז המקצועי של השירות ו/או הסומך השיקומי ימסור מידע וידווח באופן בלעדי לנציגי משרד הבריאות.

7.10.2 לא יעשה במידע כל שימוש אחר שאינו מפורט בחוזה זה.

7.10.3 הסומך השיקומי יחתום על הסכם שמירת סודיות עם קבלת ההצעה, וכן יחתום על חוזה העסקה עם השירות.

7.11 דיווח תשלום -

7.11.1 התשלום עבור השירות יחושב לפי תעריף לשעה.

7.11.2 החישוב החודשי יערך בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

8. נספחים

נספח א' – הרכב כ"א ודרישות התפקיד.

נספח ב' – תוכנית שיקום פרטנית.

נספח ג'- נספח לחשבון.

נספח ד' – היקף שעות הדרכה בסומכות שיקומית.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 9 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 10 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

נספח א' -

הרכב כוח אדם – צוות שירותי הסומכות ודרישות התפקיד

תפקיד	רקע	תקן/מס' לקוחות	דרישות התפקיד	הערות
רכז מקצועי	פסיכולוג/ית קלינית/ת או שיקומית, עובד/ת סוציאלית, מרפא/ה בעיסוק, אח/ות פסיכיאטרית מוסמך/ת, או כל איש מקצוע אחר ממקצועות בריאות הנפש, שהתמחה בתחום השיקום, שקבל הכשרה מתאימה שאושרה ע"י האחראי.	משרה מלאה לכל 90 משתקמים	ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה בשיקום נפגעי נפש. היכרות עם מוסדות השיקום בקהילה בפרט, ועם מערכות השיקום בארץ בכלל. כושר ארגון וניהול. ניסיון בהדרכה במשך שנתיים לפחות. יכולת קיום יחסי אנוש תקינים ורגישות לצורכי הפרט. יכולת עבודה בצוות. ידיעת השפה העברית על בוריה בכתב ובע"פ.	
עובד סמך	אדם/סטודנט/מתמודד, מגיל 21 ומעלה, שניחן בבגרות נפשית וניסיון חיים עשיר, היכול לתמוך רגשית בעיתות משבר וקושי.	עד 4 משתקמים	חובה לעבור השתלמות בנושא שיקום בקהילה בבריאות הנפש, באחריות מפעיל השירות, במהלך חצי השנה הראשונה של העבודה. תכנית ההשתלמות חייבת אישור האחראי. יכולת לקיים יחסי אנוש תקינים ורגישות לצורכי הפרט. יכולת לעבודה וליצירת מגע קרוב במפגש של שנתיים בפרט. ידיעת השפה העברית על בוריה בכתב ובע"פ וידיעת השפה של המשתקם.	אין חובה שסומך השיקומי יהיה בעל רקע מקצועי - לעתים יש לשקול אפשרות שאדם ללא רקע מקצועי יפגוש את המשתקם ללא הסטיגמה של "מטפל-מטופל".

הערה: שינוי בתקנים, חלוקת תפקידים ובכוח אדם אפשרי, כל עוד השינוי קיבל אישור האחראי מראש ובכתב.

89.002	משרד הבריאות
מהדורה מס': 1	שירותי בריאות הנפש
דף 11 מתוך 10 דפים	הנושא: סטנדרטים ונהלים להפעלת שירותי שיקום בקהילה
תאריך תוקף : 1.04.2006	הנדון : דף הנחיות להפעלת שירותי סומכות שיקומית

נספח ב' - תוכנית שיקום פרטני ופעילות מקצועית

מידת ההתקדמות	זמן	פעילות התערבות	מטרות שהוגדרו ע"י המשתקם

נספח ג' – נספח לחשבון

שעות הדרכה (ציין פרטנית או קבוצתית)	היקף פעילות בשבוע			שם הסומך	ת.ז.	שם המשתקם
	סה"כ שעות	מספר מפגשים	שבוע			
			1			
			2			
			3			
			4			
			5			
			1			
			2			
			3			
			4			
			5			
			1			
			2			
			3			
			4			
			5			

נספח ד': היקף שעות הדרכה בסומכות שיקומית

4	2-3	מספר משתקמים לסומך
שעה כל שבועיים	שעה כל חודש	שעות הדרכה פרטנית
שעה כל חודש	שעה כל חודש	שעות הדרכה קבוצתית